

קורס מספר: 60-885-01

שם הקורס: תיאוריות ושיטות טיפול בשיקום פסיכיאטרי

סוג הקורס: הרצה

שנה / סמסטר : תשע"ז סמסטר ב

היקף שעות: 2 ש"ס ניקוד: 1

שם המרצה: פרופ' אילנית חסון-אוחיון

תאריך עדכון אחרון: 04/07/2016

[פרטי התקשרות עם המרצה](#)

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

מטרת הקורס היא להקנות ידע בתחום השיקום הפסיכיאטרי באופן כללי וידע שכולל גישות טיפוליות פסיכולוגיות המותאמות ספציפית לאוכלוסייה של אנשים עם מחלות נפש קשות. החלק הראשון של הקורס יעסוק בהמשגות של תהליכים בשיקום בבריאות הנפש תוך התייחסות לנושאים של תובנה, הפנמה של סטיגמה ומטא-קוגניציה. החלק השני של הקורס יעסוק בלמידה של גישות פסיכותרפויטיות בתחום השיקום הפסיכיאטרי תוך התייחסות למושגים שנלמדו בתחילת הקורס.

תיאור הקורס:

הקורס עוסק בשינויים בתפיסת מחלות נפש בשנים האחרונות, בהיבטים ייחודיים בהתמודדות עם מחלות נפש ובמודלים טיפוליים שונים במסגרות של שיקום פסיכיאטרי. החלק הראשון של הקורס יעסוק בהמשגות של תהליכים בשיקום בבריאות הנפש תוך התייחסות לנושאים של תובנה, הפנמה של סטיגמה ומטא-קוגניציה. החלק השני של הקורס יעסוק בלמידה של גישות פסיכותרפויטיות בתחום השיקום הפסיכיאטרי תוך התייחסות למושגים שנלמדו בתחילת הקורס. במידת האפשר ישולבו במסגרת הקורס סרטים וביקורים במרכזי שיקום פסיכיאטרי.

דרישות קדם:

הקורס מיועד לסטודנטים במגמות הטיפוליות בתואר שני או שלישי.

חובות / דרישות / מטלות**:

נוכחות, השתתפות אקטיבית בשעורים, קריאה, עבודת סיום.

מרכיבי הציון הסופי:

עבודת סיום.

ביבליוגרפיה:

תוכנית הקורס ורשימת קריאה (פרטי * הם פרטי חובה)

1. מבוא לשיקום פסיכיאטרי

*רועה, ד., צ'ופרה, מ., חסון-אוחיון, א., שור, ש., לכמן, מ., ורודניק, א. (2005). התפתחויות מחקריות והמשגתיות באשר להפרעות נפשיות קשות והשלכותיהן על תחום השיקום הפסיכיאטרי. חברה ורווחה, כה, 2, 207-222.

2. תיאורי מחלה ונרטיבות בשיקום פסיכיאטרי- תפיסות מחלה שונות

*Bassman, R. (2000). Agents, not objects: Our fights to be. *Journal of Clinical Psychology*. 56, 1395-1411.

*Frese, F. J. (2000). Psychology practitioners and schizophrenia: A view from both sides. *Journal of Clinical Psychology*, (56), 1414-1426.

3. תובנה וסטיגמה מופנמת במחלות נפש

*Corrigan, PW, Watson, AC (2002). The paradox of self stigma and mental illness. *Clinical Psychology: Science and Practice*. 9 (1) 35-53.

Lincoln, T. M., Lullman, E., Rief, W., 2007. Correlates and long term consequences of poor insight in patients with schizophrenia. A systematic review. *Schizophrenia Bulletin*, 33(6), 1324-1342.

*Roe, D. & Kravetz, S. (2003). Different ways of being aware of a psychiatric disability: a multifunctional narrative approach to insight into mental disorder. *Journal of Nervous and Mental disease*, 191(7), 417-424.

4. סוגיות שונות ביישום התערבויות ופסיכותרפיה עם אנשים עם מחלות נפש.

רועה, ד., חסון-אוחיון, א., קרביץ, ש., ולכמן, מ. (2006). האתגר שבישום ממצאים מחקריים בשדה: שיטות התערבות שיקומיות המבוססות על ראיות בשיקום פסיכיאטרי כמקרה מבחן. חברה ורווחה, 26(4), 433-444.

ירושלמי, ח. רועה, ד. (2008). שיקום ופסיכואנליזה. פסיכיאטריה, 8, 32-39.

*Hasson-Ohayon, I., Roe, D., & Freedman, S. (2011). Cognitive Behavioral Therapy for persons

coping with Schizophrenia. In S. Marom, E. Gilboa-Schechtman, N. Mor & J. Mayers (Eds.), *Cognitive behavioural therapy for adults: An integrative approach* (pp. 197-214). Israel: Probook. (in Hebrew).

5. התערבות של ניהול מחלה והחלמה עבור אנשים עם הפרעות נפשיות ממושכות

* Mueser, K. T., Corrigan, P. W., Hilton, D. W., Tanzman, B., et al (2002). Illness management and recovery: a review of the research. *Psychiatric Services*, 53(10), 1272-1284.

Hasson-Ohayon, I., Roe, D., & Kravetz, S. (2007). A randomized control trial of the effectiveness of the illness management and recovery program. *Psychiatric Services*, 58(11), 1461-1466.

5. מחלות נפש והמשפחה – היבטים טיפוליים

Marsh D. T., & Johnson, D.L. (1997). The family experience of mental illness: Implications for intervention. *Professional Psychology: Research and Practice*, 28(3), 229–237.

*McFarlane, W. R., Dixon, L., Lukens, E. & Lucksted, A. (2003). Family psychoeducation and schizophrenia: A review of the literature. *Journal of Marital and Family Therapy*, 29 (2), 223-245

*Hasson-Ohayon, I., Levy, I, Kravtz, S., Vollanski-Narkis, A. & Roe, D. (2011). Insight into Mental Illness, Self-Stigma, and the Family Burden of Parents of Persons with a Severe Mental Illness. *Comprehensive Psychiatry*, 52(1), 75-80.

*Levy-Frank, I., Hasson-Ohayon, I., Kravetz, S & Roe, D. (2011). Family Psychoeducation and Therapeutic Alliance Focused Interventions for Parents of a Daughter or Son with a Severe Mental Illness, *Psychiatry Research* 189 (2), 173-179

6. טיפול ממוקד בקוגניציה חברתית

Hasson-Ohayon, I., Kravetz, S., Roe, D., (2010). The relation between metacognition and empathy: the dialogical core of a metacognitive approach to psychiatric rehabilitation. In *Metacognition and severe adult mental disorders: From basic research to treatment* G. Dimaggio and P. H. Lysaker (Eds.) Bruner Routledge.

*Combs, D. R., Adams, S. D., Penn, D. L., Roberts, D., Tiegreen, J., & Stem, P. (2007). Social cognition and interaction training (SCIT) for inpatients with schizophrenia spectrum disorders: Preliminary findings. *Schizophrenia Research*, 91(1-3), 112-116.

7. טיפול ממוקד בסטיגמה עצמית

*Yanos, P.T, Roe, D. & Lysaker, P.H. (2011) Narrative Enhancement and Cognitive Therapy: A New Group-Based Treatment for Internalized Stigma among Persons with Severe Mental Illness. *International Journal of Group Psychotherapy*, 61: 577-595.

Roe, D., Hasson-Ohayon, I., Derhy, O., Yanos, P.T. & Lysaker, P.H. (2010) Talking about life and finding solutions to different hardships: A qualitative study on the impact of Narrative Enhancement and Cognitive Therapy on persons with Serious Mental Illness. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 198(11), 807-812.

8. פסיכותרפיה – התאמות והיבטים אינטר סובייקטיביים

Stanghellini G, Lysaker PH. (2007). The psychotherapy of schizophrenia through the lens of phenomenology: intersubjectivity and the search for the recovery of first- and second-person awareness. *American Journal of Psychotherapy*, 61(2):163-79.

*Hamm, J.A., Hasson-Ohayon, I., Kukla, M., & Lysaker, P.H. (2013). Individual psychotherapy for schizophrenia: Developments and trends in the wake of the recovery movement. *Psychology Research and Behavior Management*, 6, 45-54.

*Hasson-Ohayon, I., Kravetz, S., & Lysaker, P. H. (2016). The special challenges of psychotherapy with persons with psychosis: intersubjective metacognitive model of agreement and shared meaning. *Clinical psychology & psychotherapy*.

Hasson-Ohayon, I. (2012). Integrating cognitive behavioral-based therapy with an intersubjective approach: Addressing metacognitive deficits among people with schizophrenia. *Journal of Psychotherapy Integration*, 22(4), 356-374.

שם הקורס באנגלית:

Psychiatric rehabilitation: theory and clinical practice

* תוצרי הלמידה (learning outcomes) הן הצהרות המציינות במפורש מה הלומדים צפויים להשיג בסוף תקופת הלימוד בקורס. תוצרי הלמידה מוגדרים במונחים של הישגי ידע, הבנה, כישורים, יכולות ו/או עמדות שהלומד מצופה להדגים כתוצאה מהתנסותו הלימודית האקדמית בקורס. לפרטים נוספים [לחץ כאן](#).

** המדריך: איך תימנע מעבירות אתיות בהגשת עבודות. לקריאה [לחץ כאן](#).